

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de stabilire și acordare a compensației pentru cheltuielile de transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă) lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de stabilire și acordare a compensației pentru cheltuielile de transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă) lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici (în continuare Proiect) este elaborat de Ministerul Sănătății.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului în cauză, rezultă din modificările operate la art. 11 aliniatul (4) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, prin Legea nr. 156/2024, care prevede compensarea cheltuielilor pentru transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă) lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici, în mărimea și modul stabilite de Guvern. Totodată, proiectul este elaborat în vederea realizării punctului 54 din Planul de acțiuni al Ministerului Sănătății pentru anul 2024, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 70 din 17.01.2024.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Promovarea prezentului proiect este determinată de insuficiența de resurse umane în sistemul ocrotirii sănătății, aceasta fiind unul din principalele puncte nevralgice ale sistemului. Conform datelor statistice în anul 2023, în sistemul ocrotirii sănătății din țară activează circa 9638 medici și 18929 personal medical cu studii medii, dintre care cu statut de pensionar sunt circa 1816 (20%) medici și 3190 (17%) personal medical cu studii medii. Deficitul cel mai mare de specialiști cu studii superioare medicale se înregistrează în specialitățile: Medicină de familie - 216 specialiști, Anestezie și terapie intensivă - 143 specialiști, Radiologie și imagistică medicală - 76 specialiști, Medicină internă - 70 specialiști și Medicină de urgență - 31 specialiști, chirurgie generală - 48. Referitor la medicină de familie, în anul 2023 activau 1539 medici de familie, a căror vârstă medie depășește 50 ani. Asigurarea pe țară cu medici de familie constituie 5,3 la 10 mii locuitori, comparativ cu 7,96 în Uniunea Europeană și 6,08 în Regiunea Europeană. Medicul de familie din localitățile rurale de multe ori are în evidență 3 000 – 6 000 locuitori și mai mult, comparativ cu normativul de 2 200 locuitori. De asemenea, există o discrepanță în asigurarea populației cu medici de familie în sectoarele rural și urban. Rata de asigurare în municipiile Chișinău și Bălți reprezintă 7,5 la 10 mii locuitori și respectiv 7,2. Totodată, rata de asigurare cu medici de familie este redusă în special în raioanele Fălești - 3,4 la 10 mii locuitori; Cantemir-3,9, Sângerei - 3,8; Ungheni - 3,9; Șoldănești – 3,5; Rîșcani-4,0 și Vulcănești - 2,9. La moment unele raioane ale țării nu dispun de nici un medic specialist în domeniile: cardiologie (Briceni, Nisporeni, Râșcani, Telenesti, Ungheni, Basarabeasca, Cantemir, Căușeni, Cimișlia, Taraclia, Vulcănești, Dubăsari, Glodeni), neonatologie (Briceni, Râșcani, Fălești, Dondușeni, Dubăsari, Basarabeasca, Căușeni, Leova, Anenii Noi, Glodeni, Șoldănești, Ungheni, Ocnîța, Basarabeasca, Cimișlia, Ștefan Vodă), anesteziologie-reanimatologie (Dubăsari, Basarabeasca, Taraclia), oncolog (Râșcani, Drochia, Dubăsari, Ocnîța, Călărași, Căușeni, Nisporeni, Șoldănești, Telenesti, Basarabeasca, Cantemir,

Taraclia, Vulcănești), ortopedie-traumatologie (Dubăsari, Ocnița, Basarabeasca, Cantemir, Taraclia), medici legiști (Briceni, Râșcani, Glodeni, Soroca, Nisporeni, Șoldănești, Sângerei, Cimișlia, Leova).

În același timp, în unele instituții medico-sanitare publice raionale, se atestă o neacoperire cu medici cu circa 25%. Astfel în raionul Fălești asigurarea cu cadre medicale superioare constituie - 71,3%, Telenești - 74,4%, Taraclia - 71,6%, Cantemir - 77,3%, Ștefan-Vodă- 76,3, Nisporeni- 75,8.

Deficitul de resurse umane este înregistrat, în special, în asistența medicală primară, ceea ce afectează principiul de asigurare a accesului la servicii medicale esențiale.

Una din problemele cu care se confruntă lucrătorii medicali este că circa trei mii de lucrători medicali în prezent efectuează naveta de la domiciliul aflat în afara localității de amplasare a instituțiilor medico-sanitare publice unde activează, suportând cheltuieli proprii pentru a se deplasa la/de la serviciu (de exemplu locuiesc în centrul raional, dar activează medic de familie într-o localitate din raionul dat și se deplasează zilnic, sau în raioanele limitrofe Chișinăului și Bălțului medicii în special se deplasează zilnic la serviciu). Un alt exemplu ar fi că în IMSP Spitalul Raional Căușeni activează 16 medici, tineri absolvenți care fac naveta zilnică din Chișinău.

Pentru sistemul de sănătate este foarte important să păstreze aceste cadre, în special medicii să activeze în instituțiile unde au fost repartizați.

Respectiv, în scopul asigurării instituțiilor medico-sanitare publice cu lucrători medicali, care își desfășoară activitatea în alte localități decât cele unde sunt domiciliați, se propune compensarea cheltuielilor pentru servicii de transport suportate efectiv de către ei. De exemplu un medic de familie care locuiește în mun. Chișinău, dar activează în centrul de sănătate suburban (ex. or. Cricova) are cheltuieli suplimentare lunare. Iar medicii pediatri, ecografiști care fac naveta zilnică la Anenii Noi, Strășeni, Orhei, cheltuielile lunare ajung până la 4 mii lei, care este o pierdere salarială semnificativă pentru o familie tânără.

Astfel, prin proiectul în cauză se propune compensarea cheltuielilor de transport lucrătorilor medico-sanitari astfel ca aceștia să se deplaseze în alte localități în scopul acordării asistenței medicale în instituțiile medico-sanitare publice, ce duc lipsă de personal medical calificat.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Aprobarea Regulamentului privind modul de stabilire și acordare a compensației pentru cheltuielile de transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă) lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici, care prevede stabilirea beneficiarilor, scopul, condițiile și modul de acordare a compensațiilor pentru cheltuielile de transport lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici din cadrul instituțiilor medico-sanitare publice care se deplasează tur-retur între domiciliu și locul de muncă.

Totodată, în vederea realizării operative a intenției de acordare a compensației pentru cheltuielile de transport (deplasare tur-retur de la domiciliul la locul de muncă) lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici, se propune ca proiectul să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Aprobarea prezentei hotărâri de către Guvern, rezultă din modificările operate la articolul 11 aliniatul (4) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, prin Legea nr. 156/2024, care prevede compensarea cheltuielilor pentru transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă) lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici, în mărimea și modul stabilite de Guvern.

Pentru sistemul de sănătate este foarte important să asigure instituțiile medico-sanitare publice cu cadre medicale necesare, în special personalul medical să activeze în instituțiile în care a fost repartizat.

4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Implementarea prezentei hotărâri de către Guvern va contribui la asigurare instituțiilor medico-sanitare cu resurse umane necesare; la asigurarea accesului la servicii medicale de calitate.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Costul de implementare a prezentului proiect constituie 12 360,0 mii lei pentru compensarea cheltuielilor de transport (tur-retur) lucrătorilor medicali, care se încadrează atât în limita alocațiilor aprobate în Legea bugetului de stat pentru 2024 cât și în limitele prevăzute în proiectul CBTM pentru anii 2025-2027, sursa de finanțare fiind mijloacele bugetului de stat. De alocații nominalizate vor beneficia circa 3 mii de lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici angajați în cadrul instituțiilor medico-sanitare publice, cu domiciliul aflat în afara localității de amplasare a instituțiilor medico-sanitare publice unde activează.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil
4.4. Impactul social
Astfel, prin modificarea propusă lucrătorii medico-sanitari vor putea beneficia de compensarea serviciilor de transport ca să se deplaseze în alte localități în scopul acordării asistenței medicale în instituțiile medico-sanitare publice, ce duc lipsă de personal medical calificat. Prin urmare se propune creșterea calității serviciilor medicale acordate și îmbunătățirea acestora.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Instituțiile medico-sanitare publice vor respecta prevederile privind protecția datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
De compensațiile respective vor beneficia lucrătorii medicali care efectuează naveta indiferent de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu sunt aplicabile alte impacturi economice sau sociale
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 <i>privind transparența în procesul decizional</i> pe pagina oficială a Ministerului Sănătății www.ms.gov.md , la compartimentul Transparența decizională, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect. Deasemenea anunțul a fost plasat și pe platforma www.particip.gov.md și poate fi accesat la linkul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12940 Proiectul urmează a fi avizat și consultat de către autoritățile interesate, precum și cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, CALM.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție și juridice în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea altor legi sau elaborarea unor acte legislative noi.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Ministerul Sănătății va elabora ordinul care va prevedea modelul solicitării privind alocarea mijloacelor financiare și modelul raportului privind plata compensațiilor lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici.

Ministru

Ala NEMERENCO